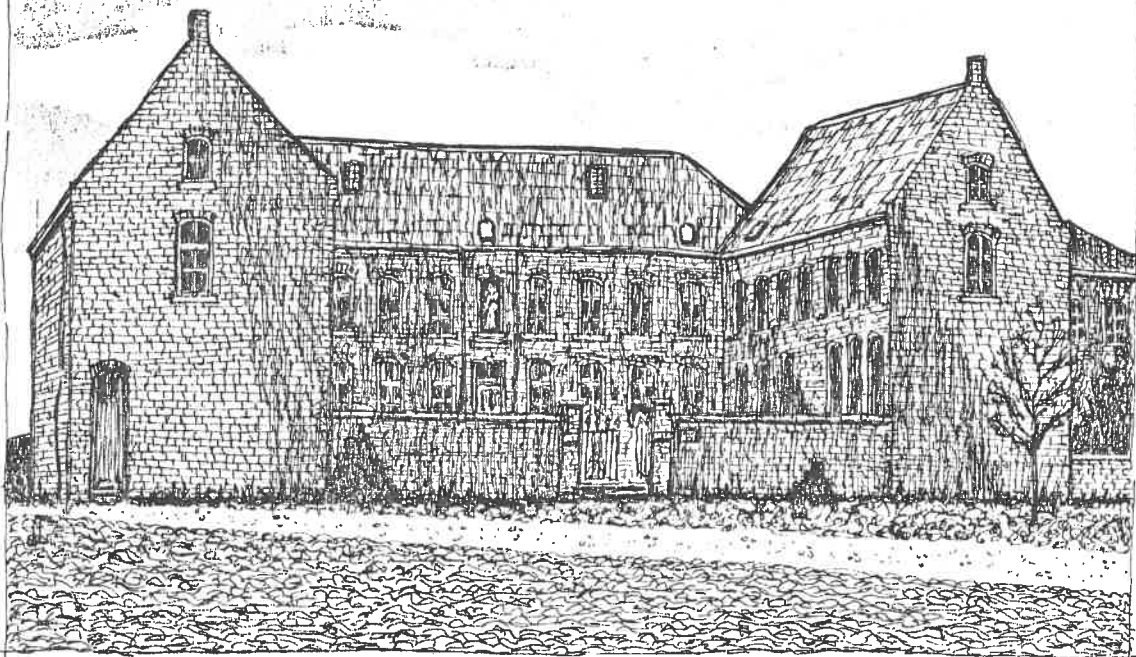
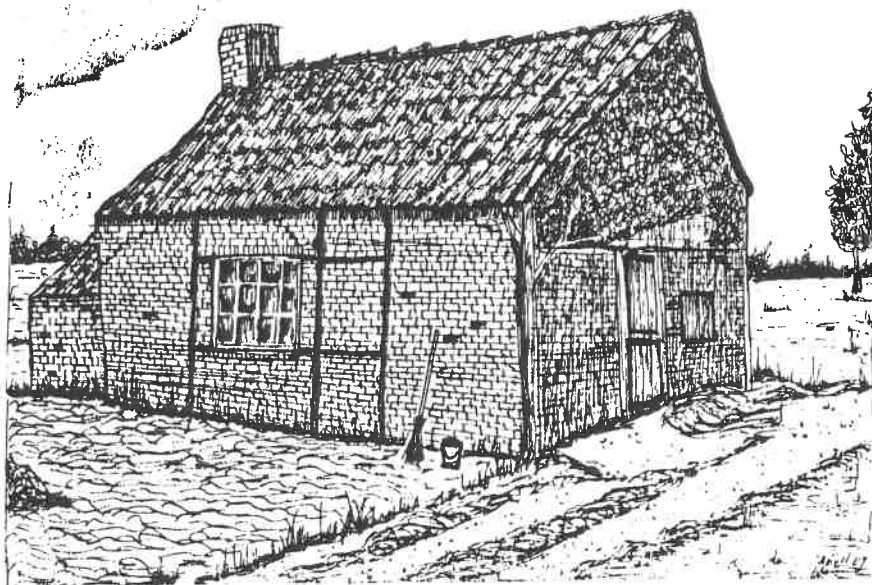

Evolutie en groei van het
katholiek onderwijs in onze
parochie.

Eertijds was de toestand treurig op dit gebied. Er was noch school, noch onderwijzer.

Enige kinderen gingen naar de naburige dorpen Stramproij, Neeritter of Hunsel, doch door de verre afstand bleven de meesten aan huis en van alle onderricht verstoken.

Het gebeurde soms dat iemand zijn kamer of bakhuis afstond om als klaslokaal te dienen, o.a. het "Vinderbakhuis" waar les werd gegeven door Thomas Dehing in lezen, schrijven en de eerste beginselen der rekenkunde.

Verbeeld U een gebouw van ruim vijf meter lang en vier breed, waar twintig, dertig jongens

en meisjes bijeen waren, gezeten op oude stoelen of planken, terwijl ieder zijn knieën als lessenaar kon gebruiken. 's Winters waren de leerlingen verplicht enen turf mede te brengen, om tot verwarming te dienen. Bij gebrek aan brandstof was het toegelaten met de voeten op de grond te stampen of de armen te slaan om zich te verwarmen.

Wanneer het lokaal te klein was om de scholieren de nodige plaats te verschaffen, kwam de ene helft van de leerlingen 's voormiddags, de andere 's namiddags om de lessen te volgen.

In de winter werd de school beter bijgewoond dan in de zomer, daar de meeste kinderen dan weerhouden werden door het drukke veldwerk.

Ook werd er gedurende de winteravonden les gegeven voor volwassenen ; o.a. op oud Heyer, door Hendrik van Dael.

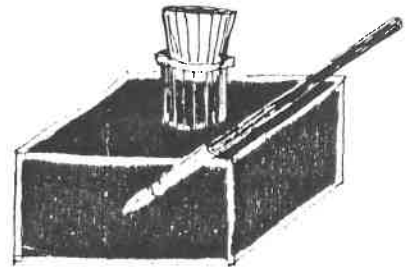
De 26 november 1835 werd door de gemeenteraad van Neeritter een verzoekschrift gestuurd naar de hogere overheid, om een subsidie te bekomen, voor het bouwen van een gemeenteschool in het gehucht Beersel.

Staat en Provincie verleenden ieder een toelage van 500 fr. De gemeenteraad stemde in zitting van 7 januari 1836 een toelage van 1000 fr. Het tekort zou betaald worden door de inwoners : het was 992 fr.

De 6de december 1838 werd de onderwijzer benoemd :
Hendrik Raemaeckers.

De school ging over van Beersel-Neeritter aan
Beersel-Kessenich omdat Neeritter bij Holland
behoorde door grensligging.

De wet van 1842 bepaalde de wedde van de onderwijzer op
200 fr.

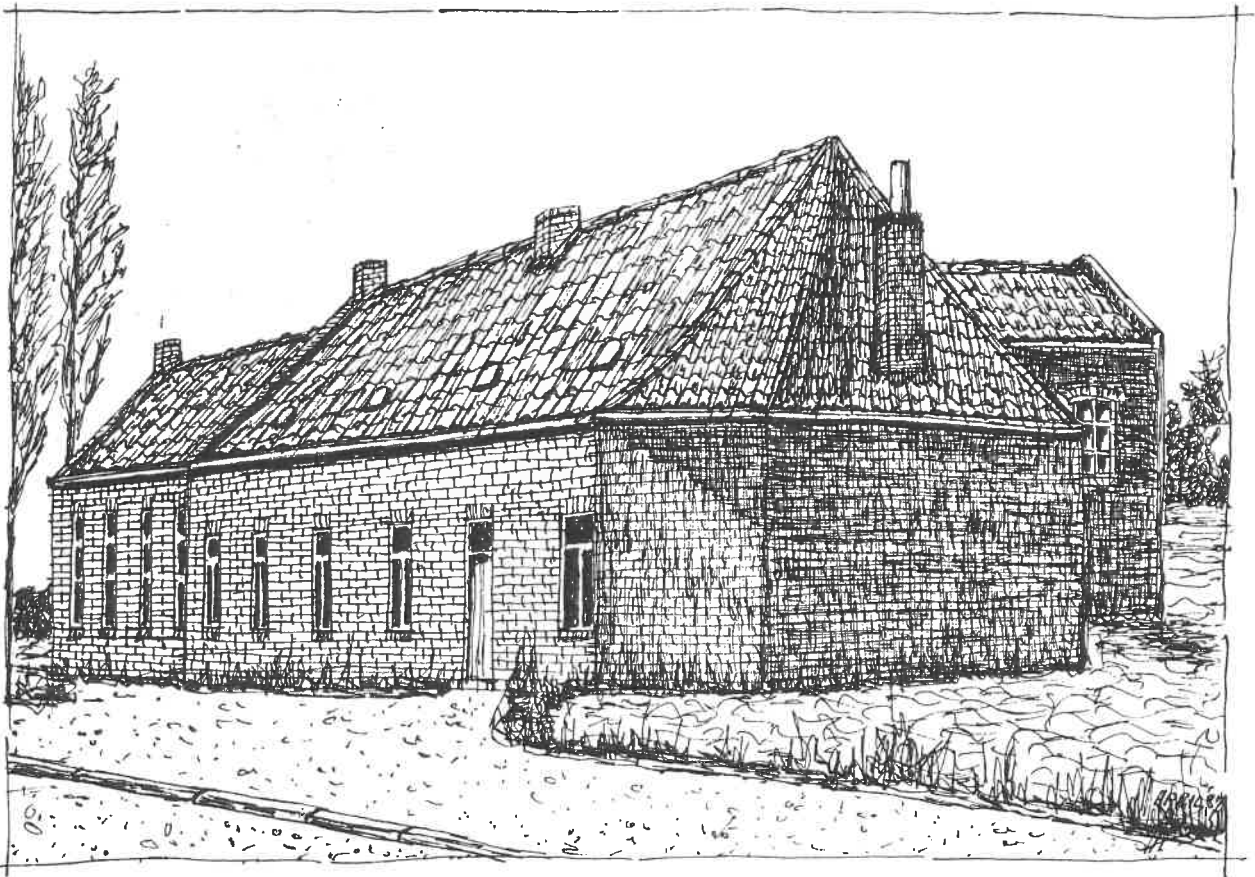

Omwille van zijn toewijding trok meester Raemaeckers 300fr.

In 1858 werd het loon nog verhoogd met 100fr.

De school werd te klein. In 1874 werd de oude kerk veranderd in schoollokalen.
De oude pastorie werd onderwijzerswoning. (Nieuwe en huidige pastorie 1868)

29 juli 1874 werd Jean Swennen als hulponderwijzer benoemd met een jaarwedde van
600 fr. De hoofdonderwijzer trok nu 800 fr.

School: Oude Kerkstraat.

De school van Tijskens.

Toen de ongelukswet van 1879 in voege trad, aarzelden de inwoners geen ogenblik, om tot het bouwen van een school over te gaan, waar naast de maatschappelijke vorming, de grondslagen gelegd werden van een diep-christelijke opvoeding.

Voorlopig zou het toen gebouwde huis van A. Sprankenis gebruikt worden, tot de nieuwe school gereed was, waar R. Tijskens de bediening van onderwijzer waar nam.

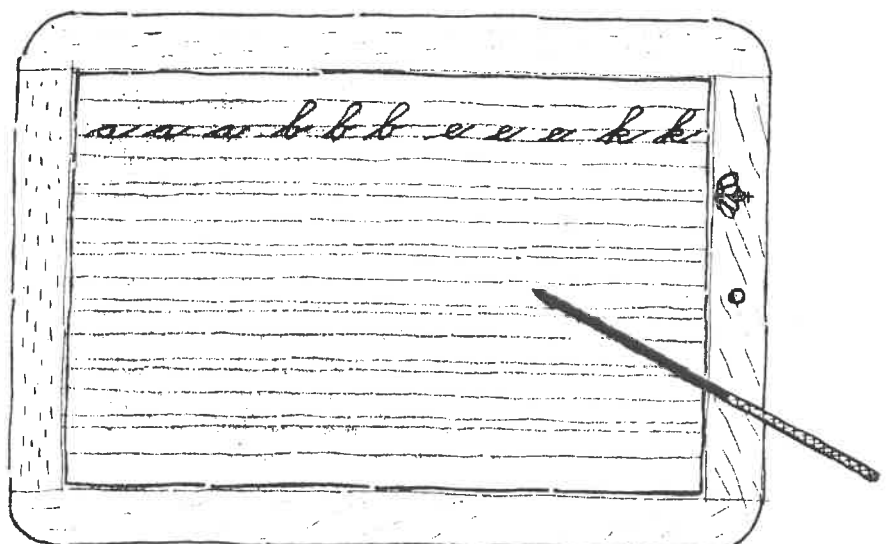
Deze stond alleen voor een bende van honderd twintig, honderd dertig leerlingen, zodat het onmogelijk was alle klassen bezig te houden. Om dit te verhelpen, besloot het schoolkomiteit, één der oudste leerlingen aan te stellen, die onder toezicht van de onderwijzer, de kinderen der laagste klassen, cijfers en letters zou aanleren.

De tijd is al lang voorbij... en wij kunnen ons moeilijk indenken hoe een twaalf-jarige knaap voor de klas stond, in de linkerhand een stok van ongeveer drie meter om desnoods de meest verwijderden op de vingers te tikken, en in de rechterhand de catechismus, gewijde geschiedenis of het eerste leesboekje van Robyns, waarvan de laatste bladzijde sloot met het volgend versje :

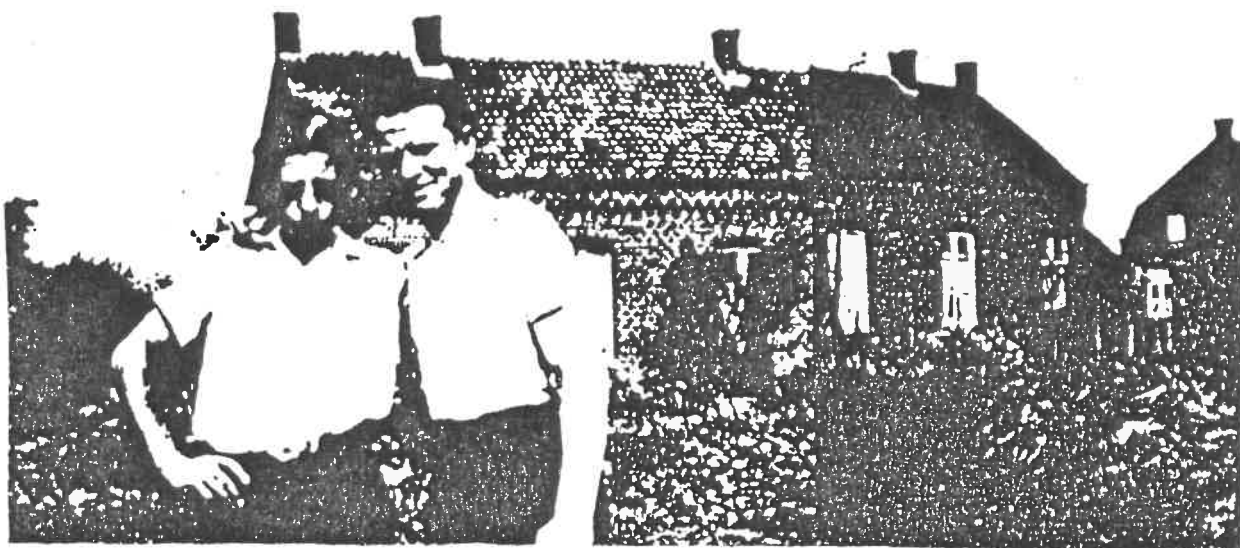
"Mijn boek is uit, wat ben ik blij
dit is het laatste blad ;
ik lees al goed en schrijf daarbij
al fraai en zonder klad.
Nu krijg ik weer een ander boek
opdat ik verder leer
en kom ik goed ter school gewis
dan krijg ik er nog meer."

In 1884 trad een nieuwe wet in voege, die een betere verdeling van de kinderen ten gevolg had. In 1895 werd de school van Tijskens afgeschaft "omdat twee scholen nadelig waren voor de goede verstandhouding en opvoeding van de jeugd."

Tijskens ging over naar de school van meester Swennen terwijl het gebouw in woningen werd veranderd.

De onderwijzers namen hun taak van
onderwijs en opvoeding zeer goed er harte, doch door
de aangroei van de bevolking, was het aantal kinderen te groot voor het onderwijzend
personeel.

School: Smeetsstraat.

V R A G E N L I J S T.

1. Waar liepen enige kinderen school voor er enig onderwijs gegeven werd op onze parochie ?
 2. Waaruit kun je opmaken dat schoolgaan niet verplichtend was ?
 3. Waarom bleven kinderen van enig onderricht verstoken ?
 4. In welke perioden van het jaar werden de lessen het meest regelmatig gevolgd ? Kun je zulks verklaren ?
 5. Wie was de eerste officieel erkende onderwijzer ?
 6. De oude kerk werd omgevormd tot klaslokalen. Gebeurde dit voor of na de 'ongelukswet' ?
 7. Welke gevolgen had deze wet ?
 8. Waarom werd er door het schoolkomiteit één der oudste leerlingen aangesteld om de leerlingen van de laagste klassen cijfers en letters te leren ?
 9. Wie was toen de enige onderwijzer ?
 10. In welk jaar werd deze school gevoegd bij de school van meester Swennen ?
-

STEEN MET INSCHRIFT UIT DE VROEGERE SCHOOL (SMEETSSTRAAT)

* Tekst op de steen:

M o L e n b e e r s e . L

e X C o r D e - p a r V U L I s
(uit het hart (=van harte) voor de kleinen

J e s U C h r I s t I
(van Jezus Christus)

* Chronogram

Jaartalvers; rijmpje (of tekst) waarin een aantal letters groot kapitaal gedrukt zijn, die samen een jaartal in Romeinse cijfers vormen.

In bovenstaande tekst is dit:

M - L - L - X - C - D - V - U (=V) - L - I - J (=I) - U - C - I - I

M = 1000

D = 500

C = 100

L = 50

X = 10

V = 5 (ook U)

I = 1 (ook J)

- Omzetting: 1000

50

50

10

100

500

5

5

50

1

1

5

100

1

1

- Is jaartal: 1879 (Jaar van de schoolstrijd)

* Deze steen is waarschijnlijk geplaatst in 1879; tekst én chronogram verwijzen naar de schoolstrijd.

Momenteel wordt deze steen bewaard door de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi

* Literatuur in verband met de "schoolstrijd"

- Hendrik Janssen-Aerts, Aanteekeningen over Molen-Beersel, Drukkerij Van der Donck-Robyns, Maeseyck, 1938 - Anastatische herdruk, Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi (aangevuld met: Mathieu Kunnen, Bij wijze van inleiding... De auteur Hendrik Janssen), Kinrooi, 1983, Blz. 134-135 (School van Tijskens)
- Pol Spreuwers en Jean Hoeken, De geschiedenis van de Koninklijke Fanfare Sint-Isidorus Molenbeersel (Tachtig jaren dorpsfanfare in woord en beeld), Molenbeersel, juli 1981, blz 10 (korte vermelding)
- Donaat Snijders, Uit de eerste schoolstrijd 1878-1884, in: "Dao raostj gêt!", driemaandelijks tijdschrift vande Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi, jrg. 4, nr. 1, januari 1985, blz. 23.
- (Algemeen)
R. Driessen, Vant school halden (geschiedenis van het onderwijs in Eelen), Geschied- en Heemkundige Kring Eelen, 1986, blz. 50 en volgende.

Stichter v/d Congregatie
v/d Zusters van het H. Hart
van Maria.

PIEUX SOUVENIR
DE SON ÉMINENCE RÉVÉRENDISSIME
MONSIEUR
ENGELBERT STERCKX,

Mère Eugénie:

Molenbeersel, een uitgestrekt dorpje van ruim duizend inwoners, is gelegen aan de Hollandse grens, tussen Maaseik en Weert.

Na de schoolwet van 1884 werd de enige gemengde klas van de katholieke school gevoegd bij de enige gemengde klas van de gemeentelijke school. Deze was in de Oude Kerk, wijk, 'Oud Kevelaar' geheten.

De bevolking nam toe, zodat de laagste klas in 1896 met meester Tijskens, honderd leerlingen telde.

Deze toestand was onhoudbaar en de ijverige pastoor Princen deed pogingen om een meisjesschool tot stand te brengen. Doch de gemeente was arm en de bewoners niet bemiddeld genoeg om een nieuwe school te bouwen.

Mijnheer pastoor Princen klopte aan bij verschillende kloosters, doch tevergeefs. Uiteindelijk richtte hij zich tot de 'Zusters van het H. Hart van Maria van Hannuit', waar hij enige Tilburgse zusters kende. Op herhaaldelijk en sterk aandringen beloofde de Algeme Overste, Mère Eugenie, eindelijk in het Vlaamse land een klooster te stichten.

Blijmoedig bracht mijnheer pastoor dit nieuws bij zijn mensen van Molenbeersel.

De oom van mijnheer pastoor, pater Princen, tekende het plan van het klooster naar de inrichting van het Moederhuis van Hannuit.

Er werden twee vleugels aan het klooster gevoegd voor klassen, slaapzaal en kapel, daar men hoopte later internen te kunnen nemen.

De grond, gelegen naast de pastorie, toebehorende aan Mathijs Truyen-Smeets, werd aangekocht.

In de 'Brand' begon men stenen te bakken en in de zomer van 1897 werd de eerste steen gelegd.

In het begin vlotte het werk doch bij gebrek aan goed toezicht, had het niet veel bijval.

Tot overmaat van ramp werd de pastoor ziek, die de taak van opzichter had waargenomen, en stierf op 19 maart 1899, voor zijn begonnen werk voltrokken was.

De E.H. Gubbels werd pastoor benoemd te Molenbeersel.

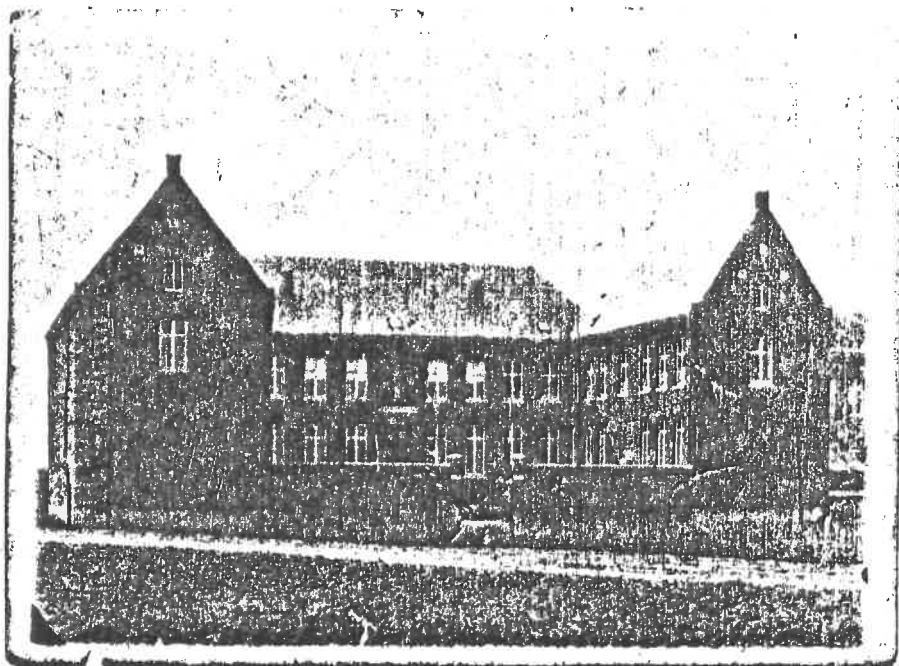
In het klooster vorderde langzaam het binnenwerk.

Op 12 oktober 1899 kwam Mère Eugenie met vijf zusters : zr. Louise, zr. Jeanne, zr. Françoise, zr. Joseph en zr. Lucia te Molenbeersel aan.

Heel verwonderd vroegen de zusters aan de koetsier waar het dorp was, want zij zagen slechts de kerk, de pastorie, het hoekhuis van Frans Keyers, het kantoor van de douanen, de boerderij 'Den Halfe', de café van Friedje Truyen met een huisje ernaast.

Nog groter was hun verslagenheid toen zij binnen in het klooster geen enkel vertrek proper vonden. Nergens kon men valiezen noch kleren leggen : alles lag vol kalk, hout en stenen.

De timmerman, Winand Janssen, was nog bezig de leuning van de trap te maken. Hij verwittigde Frans Keyers, die dadelijk de verzonden kasten, kisten, tafels en stoelen liet brengen, die hij in bewaring had genomen. Drie dagen duurde het eer de zusters gehuisvest waren.

OPENING VAN DE SCHOOL.

Maandag 15 oktober, werd de Aanneembare meisjesschool geopend. Na de mis van de H. Geest werden de meisjes door mr. Jan Swennen, hoofdonderwijzer van de Gemeenteschool, naar de nieuwe school begeleid.

De pastoor deed de inzegening van de school en het klooster.

Daarna plaatste de meester de kinderen in de twee klassen in de zijgevel, rechts beneden. De eerste klas, gehouden door zr. Lucia, met de drie laagste studiejaren, telde 42 leerlingen en gaf recht op een staatstoelage van 450 fr. per jaar.

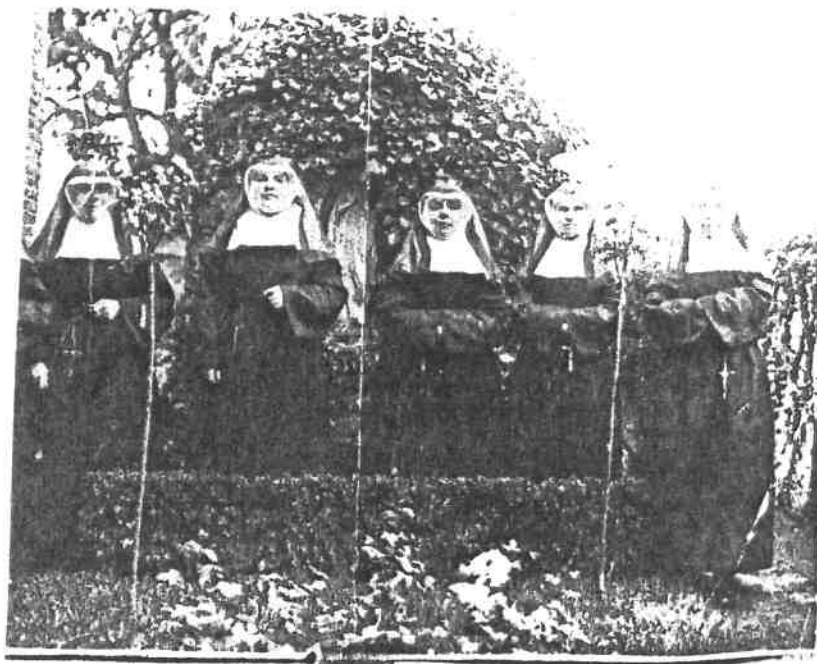
De tweede klas, gehouden zr. Louiza met de drie hoogste leerjaren, telde 32 leerlingen en gaf recht op een staatssubsidie van 540 fr. het jaar.

Eveneens werd er één klas voor de bewaarschool geopend in de linkervleugel beneden, gehouden door zr. Joseph.

Banken met zes zitplaatsen van de oude katholieke school, één staand bord, een kruisbeeld en een O.L.V.-beeld met voetstuk waren de enigste meubels van de klas.

Mère Eugénie had gezorgd voor twee muurborden, twee treden en twee tafeltjes, die in de tweede schoolweek aankwamen. Dit was voldoende om te beginnen.

Voor schoolgerief, zoals : krijt, griffels, pennen, schrijfboeken en leesboeken, moest men zich wenden tot meester Swennen.

De vijf eerste zusters die op 12 oktober 1899
te Molenbeersel aankwamen.

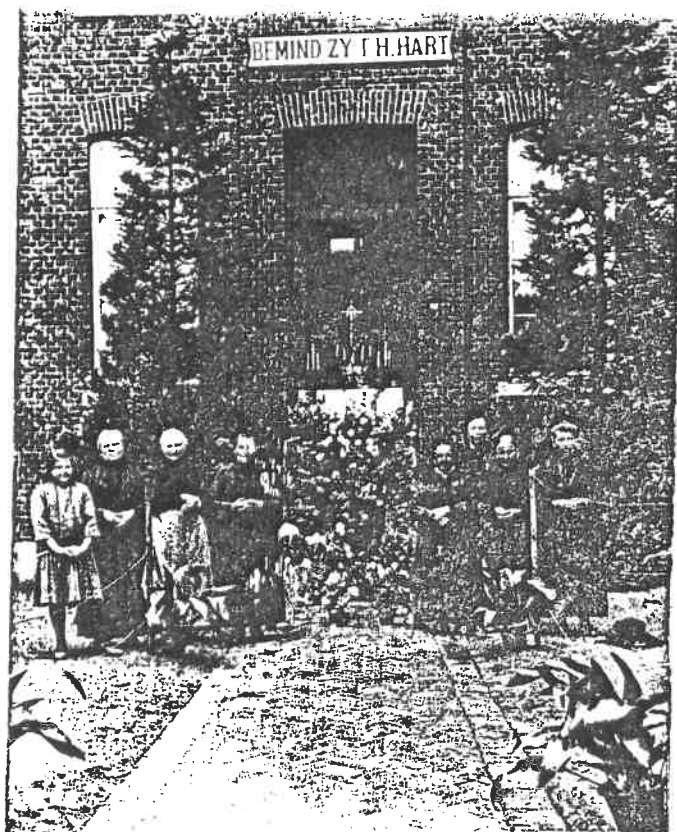
De voorgevel van het klooster.
Tot in het jaar 1926 deed de kleine ruimte voor het klooster
dienst als speelplaats voor de kinderen.

De kinderen waren zeer blij in de nieuwe school te zijn en waren zeer oplettend en braaf.

De ouders waardeerden de moeiten die de zusters gaven voor de opvoeding en het onderwijs der kinderen. Zij hechtten, in het algemeen, meest belang aan de godsdienstige opvoeding. Zij waren eveneens zeer tevreden dat nu de meisjes leerden handwerken en breien.

Half maart ontving de schoolbestuurster, zr. Louiza, bericht dat het departement 224 fr. subsidie toekende aan de aanneembare meisjesschool voor de verlopen trimester en einde mei ontving men van de provincie 80 fr. als bijzondere toelage van de provincie voor het lopend schooljaar. Eveneens ontving men van de provincie per lager schoolkind 1,80 fr. voor de schoolbehoeften terwijl men hiervoor 69 centiemen per kleuter toekende.

Bij een bezoek aan de parochiekerk en aan de zustersscholen in het jaar 1907 door de Heer Deken Drijkoningen van Maaseik, werd er besloten in het klooster een kosthuis voor oude dames te openen. De Deken stelde spoedig een prospectus op en gelastte zich deze te verspreiden. Weldra meldden zich verscheidene personen aan.

Naargelang de kamers besproken waren, werden deze in orde gebracht.

De dames werden goed verzorgd en maakten reclame voor het pas opgerichte kosthuis. Dit had tot gevolg dat er weldra kamers moesten bijgemaakt worden en dat er twee zalen meer werden bewoond.

Intussen steeg het getal der leerlingen. In september 1910 kwam zr. Helène naar Molenbeersel om de tweede klas van de bewaarschool te beginnen. Doch de officiële inspectie achtte het nuttiger een derde klas aan de lagere school te voegen. Zo gebeurde het dat zr. Helène titularis werd van de eerste en tweede klas, dit op 1 januari 1911. De derde en vierde klas werd gehouden door zr. Odile, terwijl zr. Lucia de vijfde en zesde klas onderwees. Eindelijk komt 1 oktober 1912 "God zij dank" in de tweede klas een bevoegde meesteres, nl. zr. Adèle. Met een heilige ijver neemt zij haar taak waar ; tucht en studie veranderen de klas van aanschijn en dit brengt de school op een hoger peil.

In augustus 1914 werd het rustig leven gestoord door de oorlog. De klassen werden gedurende verscheidene maanden gesloten.

De kostdames vluchtten naar Stramproy.

De klaslokalen werden veranderd in keuken of verblijfplaats voor Duitse soldaten of Franse vluchtelingen.

De klaszusters betoonden nu hun diensten met het verzorgen van de zieken en behoeftigen van het dorp. Zij kookten soep voor de vluchtelingen en bezorgden hen een onderkomen. Het klooster scheen eerder een restaurant en een ziekenhuis en was dag en nacht toegankelijk voor iedereen.

Gedurende de oorlogsjaren 1914-1918 werden de lessen heel onregelmatig gevolgd.

Zuster Adèle werd in het jaar 1917 vervangen door een gediplomeerde leek m.n. juffr. Hubertine Dirx, die bij de zusters in de kost bleef.

De leerplicht, ingevoerd in 1914, vermeerderde het aantal schoolgaande kinderen zodat men in 1919 verplicht was een vierde lagere klas in te richten.

Daar er nu geen zuster beschikbaar was, moest men weer overgaan tot het benoemen van een leke leerkracht ; juffr. Josefine Stals.

Intussen werd de reeds bestaande volksboekery "St.-Leonardus" in orde gebracht en aangenomen door de staat in het jaar 1922.

Zuster Henriette, nu klastitularis van de vierde klas, werd bibliothecaris benoemd en behaalde het vereiste diploma te Hasselt.

De lagere klassen marcheerden goed, doch de bewaarschool bleef overbevolkt. Men bekam ontdubbeling, en zr. Emmanuël werd benoemd voor deze nieuwe klas, die geopend werd op 1 oktober 1922.

Met ingang van nieuwjaar 1924 wordt, de tot dan toe aanneembare school, aangenomen door de gemeente.

De speelplaats vóór het klooster was te klein geworden. Daarom werd een nieuwe speelplaats aangelegd in de tuin achter het klooster. De gemeente bekostigde de omheining.

Verder bleef het aantal leerlingen groeien. De vierde graadsklas werd al vlug ontdebeld. Zuster Martha werd in 1941 aangesteld als klastitularis. Alle klassen waren intussen te klein geworden. De leerkrachten waren meer en meer verplicht, bij mooi weer, naar een bosje te trekken om in openlucht les te geven.

In 1950 werd het onderwijs in de vierde graadsklas uitgebreid door de benoeming van een bijzondere leermeesteres. Hiervoor werden de nodige lokalen voorzien, nl. een keuken, een eetzaal die terzelfdertijd als knip-en naaiklas diende, en een was-en strijkplaats.

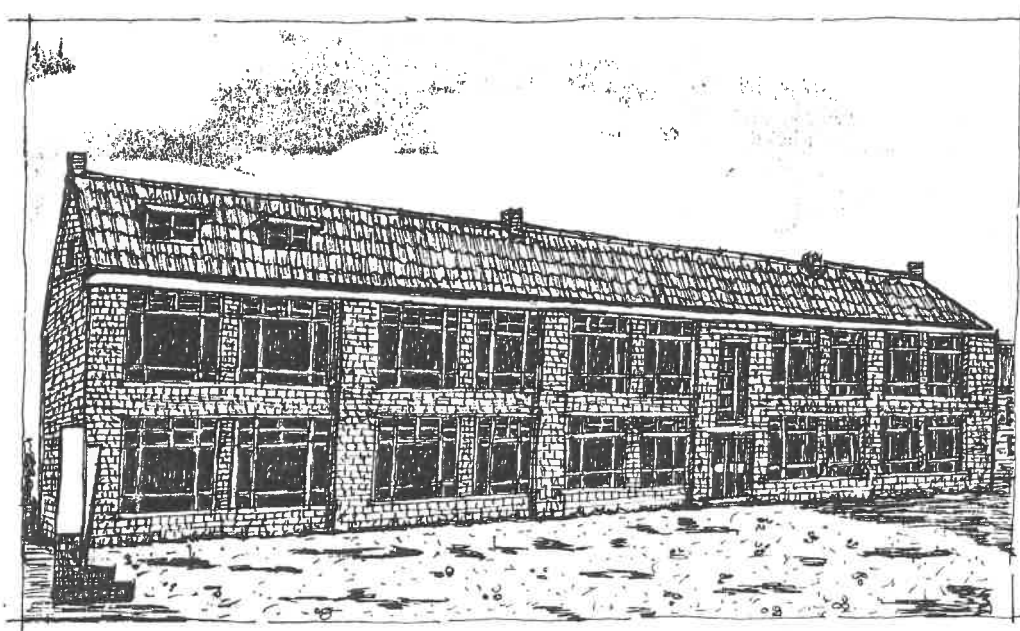
Vele jaren reeds werd uitgezien naar meer en ruimere klaslokalen en werden plannen opgemaakt voor een reeks nieuwe lokalen. Steeds ontbraken de financiële middelen. Eindelijk... in 1953 werd een definitief plan opgemaakt en werd er al spoedig met de bouw begonnen.

Dank zij de zeer ruime steun van het gemeentebestuur en van gans de Molenbeerselse bevolking kon de bouw voltooid worden.

Reeds in november 1954 kon men de nieuwe, prachtige lokalen in gebruik stellen, plechtig gewijd door Mgr. Kesters (zie bijlage : uittreksel krant).

Gans de bevolking kreeg de gelegenheid om de nieuwe klaslokalen te bezichtigen.

Zo konden zij zich overtuigen van de ruimte, de goede verluchting, de flinke verlichting, de goedgeordende inrichting en de aangepaste meubilering der nieuwe schoollokalen.

In 1957 stond het aantal leerlingen zo hoog dat zuster Martha schoolhoofd werd zonder klas. Zij werd in 1959 opgevolgd door zuster Valentine.

Zuster Valentine heeft gedurende tien jaren met grote inzet en toewijding haar beste krachten gewijd aan onze meisjesschool.

Zij liet een mooie kleuterspeelplaats inrichten met gepaste zandbakken en speeltuigen. Ook zorgde zij voor een ruime, nieuwe eetzaal.

In 1969 werd zij opgevolgd door zuster Bertien.

Gedurende deze jaren kon het O.P. en de leerlingen genieten van fijn uitgeruste lokalen en een degelijk onderwijs werd er gegeven. Dit alles werd zeer gewaardeerd door de ouders en inspectieleden.

Het Medisch schooltoezicht en de beroepsoriëntering werden steeds beter verzorgd. De open schooldagen en de kantonnale examens hielden de studie-ijver hoog bij de leerlingen.

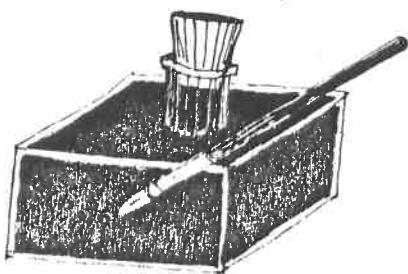
Bij het begin van het nieuwe schooljaar 1976-1977 werd overgegaan tot een smelten (fusie) met de Gemeentelijke Jongensschool.

De samengebrachte scholen kregen nu de naam van : "Vrije Basisschool".

Meester Jaak Peerlings werd als schoolhoofd aangesteld.

Alle jongens en meisjes van onze parochie kunnen nu samen genieten van een degelijk pedagogisch, didactisch en christelijk onderwijs.

Een bijzondere plaats in de geschiedenis van opvoeding en onderwijs der zusters, dient wel gegeven aan de talrijke roepingen (32) welke Molenbeersel heeft gegeven aan de congregatie der Zusters van het H. Hart van Maria.

OORLOGEN :

Onder de beiden oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 werden met tussenpozen de lessen geschorst wegens inkwartiering en vluchtelingen.

Geen noemenswaardige schade werd aangericht aan de gebouwen.

Tijdens de eerste oorlog werden speciale kooklessen gegeven over spaarzame voeding, vergoed door het nationaal comiteit.

Kookgerief en gerechten : Amerikaans spek, maïs, maïzena, erwten en bonen, werden kosteloos ter beschikking gesteld en schoolsoep werd dagelijks uitgedeeld.

TOEWIJDDING DER SCHOLEN AAN HET H. HART EN AAN O.L. VROUW.

In 1924 werden onze scholen plechtig toegewijd aan het H. Hart.

Het beeld was zeer mooi versierd met bloemen, kaarsen en vlaggetjes.

Iedere klas trad beurtelings op met voordrachtstukjes of een liedje.

Daarna werd door mijnheer pastoor de toewijdingsformule uitgesproken ; dit gebeurde deeltje na deeltje zodat alle kinderen deze woorden konden herhalen.

Sindsdien werd elk jaar op 6 juni, feest van het H. Hart, deze toewijding plechtig hernieuwd.

In 1947, op een zondag in de maand mei, werd onze school plechtig toegewijd aan O.L. Vrouw.

Deze vrome plechtigheid had plaats op de speelplaats in aanwezigheid van de ouders, kinderen en vele dorpsgenoten.

Ook hier werden verschillende passende stukjes opgevoerd zoals het "Magnificat". Het was een ontroerende plechtigheid, vooral toen Mr. pastoor, geknield voor het versierde Mariabeeld, met luide stem de toewijding deed welke door alle aanwezigen werd nagezegd.

Deze toewijding werd ook jaarlijks in de maand mei hernieuwd telkens voor een mooi versierd Marie-beeld.

FEESTEN :

In oktober 1924 herdacht Molenbeersel het 25 jarig bestaan van het klooster en van de meisjesschool.

1899 — CANTATE — 1924

**Ter gelegenheid der 25-jarige intrede der
EERW. ZUSTERS van het H. HART van MARIA
te MOLEN-BEERSEL**

oooOoooo

**Refr. Heel Beersel juicht
 O Zusters! U ons groet.**

I.

**Wie toch, goede Zusters
Die geen dank U zeggen zou!
Vijf en twintig jaren
Bleeft ge Molen-Beersel trouw!**

II.

**Al uw tijd en krachten
Hadt ge voor ons welzijn veil!
Vrome boete en beden
Boodt Ge God aan, voor ons heil.**

III.

**Wilt steeds bij ons blijven
Edelmoedig en verknocht:
Hij zal U beloonen
Dien ge in al uw werken zocht.**

19-10-1924.

Gans de parochie vierde geestdriftig de Eerw. zusters. Tijdens een plechtige feestzitting bracht de schoolgemeenschap een dankbare hulde aan de zusters.

Iedere klas trad beurtelings op met gepaste gedichten, zang en toneel.

En het werd een groots geheel van hulde en dank aan de stille "Weldoensters" van Molenbeersel.

In de maand oktober 1949 was het andermaal groot feest voor onze meisjesschool.

Immers thans bestond het klooster en onze school 50 jaar. Gedurende een halve eeuw stelden de zusters hun werkzame krachten ten dienste van opvoeding en onderwijs aan onze geliefde jeugd.

Ook nu vierde heel de parochie-gemeenschap mee.

Natuurlijk hadden de schoolkinderen het ruimste aandeel in dit feest.

Het geheel groeide uit tot een onvergetelijke dankhulde aan de Zusters.

Al de Beerselse Zusters en Oud-Leraressen waren aanwezig op dit zeldzame mooie feest.

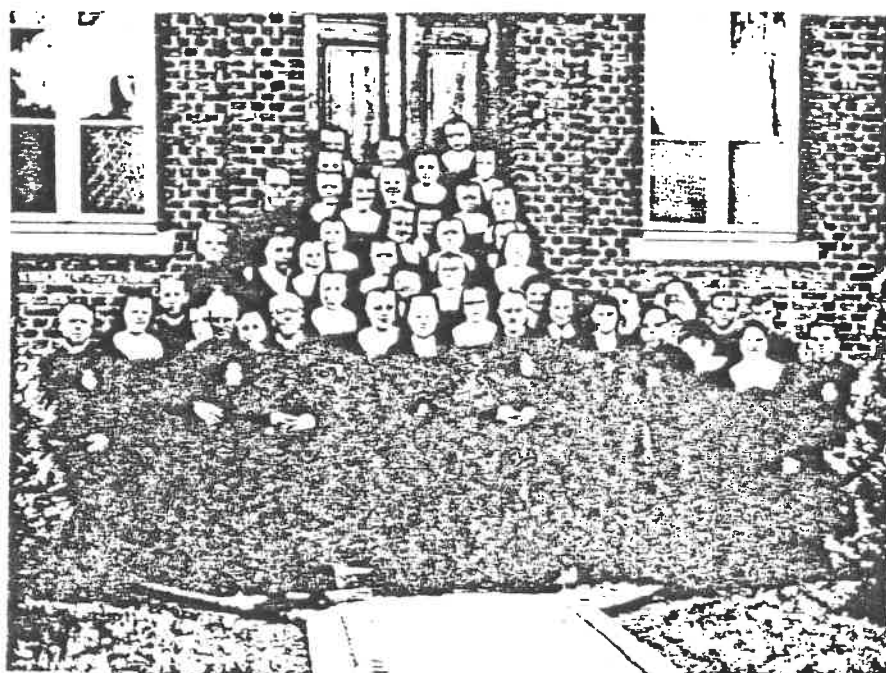
TENTOONSTELLINGEN :

Sedert 1933 werd er jaarlijks op het einde van het schooljaar een grote tentoonstelling gehouden van de handwerken der leerlingen.

Deze werden telkens mooier en kenden steeds meer en meer belangstelling van het publiek, vooral vanwege de ouders en familieleden der kinderen.

Hier immers konden zij zich overtuigen van de vaardigheid waarmee hun kinderen de opgedane kennis in praktijk zetten.

Een tombola met allerlei handwerken verhoogde nog de belangstelling.

Grond, gelegen naast de pastorie, aangekocht van Mathijs Truyen-Smeets

zomer 1897 : de eerste steen wordt gelegd

Mère Eugénie, algemene overste van de congregatie

E.H. Princen, pastoor te Molenbeersel

19/03/1899 : dood van pastoor Princen, voor zijn begonnen werk voltrokken was -
werd opgevolgd door pastoor C. Gubbels

12/10/1899 : aankomst van 5 zusters te MOLENBEERSEL

15/10/1899 : opening van de school (2 lagere klassen + 1 bewaarklas)

nieuwjaar 1900 : eerste driemaandelijkse toelage van de gemeente : 125 fr.

na de oogst 1900 : Mathijs Truyen-Smeets stelt huisje met boom aard, palende aan het
klooster, te koop voor 5 000 fr.

Zusters hebben voorkeur op an ... afgewezen, daar er
geen vooruitzicht was die som te betalen.

1900 : Sacrament in kloosterkapel

1907 : opening van kosthuis voor dames (E.H. Drijkoningen, Deken te Maaseik)

1910 : 3de klas in lagere school

1919 : 4de klas lagere school

1922 : volksboekerij aangenomen door de Staat

opening 2de bewaarklas - verbouwing in 't klooster - geen kostdames meer

1923 : plechtige intronisatie van 't H. Hart in de school

oprichting van de Euch. Kruistocht

1924 : de aanneembare school wordt nu aangenomen door de gemeente

juni : zilveren feest van pastoor Gubbels (25 jaar te Molenbeersel)

19/10 : zilveren feest van de zusters (25 jaar te Molenbeersel)

1926 : speelplaats achter het klooster (gedeelte van de tuin)

1935 : 5de klas lagere school + bijz. lerares 4 u.

verbouwing voor 4de graad onderwijs

1940 : 6de klas lagere school

1945 : gouden Priesterfeest van pastoor Moonen

1949 : gouden jubileum, zusters 50 jaar te Molenbeersel (28 Beerselse zusters in
congregatie)

1950 : noodaanpassing der lokalen voor 4de graad onderwijs - bijz. lerares 25 u.

1953 : grootste bouw van nieuwe lokalen :

architect : Daniels van Maaseik

aannemer : Siborgs van Kinrooi

- 6 klassen
- 1 grote modern ingerichte keuken
- 1 wasplaats
- 1 naaiklas
- bureel voor schoolhoofd
- bergplaats voor schoolbenodigdheden

totale uitgaven : 3 858 684 fr - van de gemeente : 2 300 000

- van de provincie : 412 893

- van Hannut : 211 000

- schoolkomiteit : 934 790

3 858 684

1954 : plechtige inwijding door Mgr Kesters (Groot-vic. Luik)

1954 : omvorming van het oude schoolgebouw : bewaarklassen

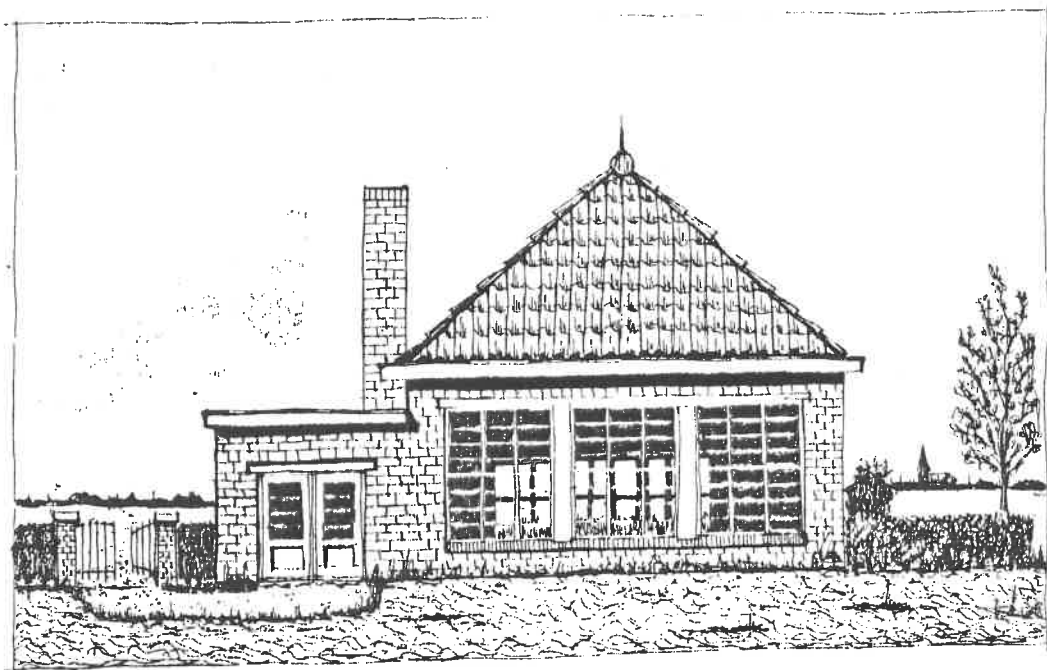
turnzaal

boekerij

1952 : wijkklas Manestraat (lokaal, eigendom van de gemeente)

01/09/60 : wijkklas lagere school wordt bewaarklas

1961 : aanlegging van kleuterspeelplaats (plaats van groententuin, het enige gedeelte van de zusters dat nog niet aan de Beerselse jeugd was afgestaan !)

Wijkschool: Manestraat.

1. Kun je verklaren waarom mijnheer pastoor Princen in het jaar 1896 pogingen deed om een meisjesschool tot stand te brengen ?
2. Waarom zal hij juist bij zusters aangeklopt hebben ?
3. Bij welke congregatie vond hij gehoor ?
4. Was dit een Vlaamse congregatie ? (Hannut : zie atlas)
5. Is diezelfde zuster-congregatie nu nog werkzaam in onze parochie ?
6. Hoe ging men te werk bij het bouwen van het klooster ? Kunnen we de plaats waar de stenen gebakken werden aanduiden op ons kaartje ?
7. In welk jaar werd de eerste steen gelegd ?
8. Hoelang heeft men ongeveer gebouwd aan dit klooster ?
9. Zag mijnheer pastoor Princen dit werk voltooid ?
10. Geef de volledige en juiste datum waarop de eerste zusters in Molenbeersel aankwamen ?
11. Op welke datum werd de 'aanneembare meisjesschool' geopend ?
12. Welk gebeuren ging hier vooraf ?
13. Met hoeveel lagere - en bewaarklassen werd gestart ?
14. Hoeveel lagere schoolkinderen waren aanvankelijk aanwezig ?
15. Waaruit bestond : - de meubilering ?
- het schoolgerief ?
16. Kun je uit de tekst opmaken dat de Beerselse bevolking zeer tevreden was met de aanwezigheid van de zusters ?
17. Verklaar de woorden : - aanneembare Meisjesschool
- subsidie
- toelagen voor schoolbehoeften

18. Sommige lokalen in het klooster werden ook nog voor andere doeleinden gebruikt. Welke waren deze ?
 19. Doorheen de jaren bleef de schoolbevolking stijgen. Teken dit uit op een grafiek ?
 20. Tijdens welke twee perioden werd het rustig schoolleven gestoord ?
 21. Met tussenpozen werden de klaslokalen toen voor andere doeleinden gebruikt. Welke waren deze ?
 22. In welk jaar kwam de eerste leke-leerkracht in dienst ? Geef haar naam ?
 23. Hoe kwam het dat rond de jaren 1950 'bij mooi weer' open-lucht-klassen gehouden werden ?
 24. In welk jaar begon men aan een grootse - nieuwe schoolgebouw ?
 25. Bij de opening van deze prachtige bouw had er een grote gebeurtenis plaats. Welke was deze ? (lees het krantenknipsel)
 26. Heel het schoolleven is doorheen de jaren parochiaal getind gebleven. Kun je dit verklaren ?
 27. De aanwezigheid van de zusters en hun werk zijn steeds door de bevolking gewaardeerd gebleven. Kun je het waarom verklaren ?
 28. Tijdens welk schooljaar had de fusie plaats met de Gemeentelijke Jongensschool ? (lees krantenknipsel)
 29. In welke diensten, buiten het onderwijs, werken de zusters nu nog ?
 30. Voornaamste data verwerken op de tijdband.
-

Nieuwe lokalen in de Meisjeschool te Molenbeersel

Door Mgr Kesters plechtig gewijd

Tijdens een mooie plechtigheid, werd Zondagmiddag te Molenbeersel het nieuwe gebouwencomplex der Meisjeschool gewijd door Mgr. Kesters, Groot-Vicararis van het bisdom Luik.

Voor de Eerw. Zusters van het H. Hart van Maria, almede voor gans de Molenbeerselse bevolking, was dit een hoogdag.

Van 1898 af werd het onderwijs voor meisjes te Molenbeersel verzorgd door de Eerw. Zusters van het H. Hart van Maria van Hannuit. Gezien het stijgend aantal leerlingen, zagen de Eerw. Zusters zich verplicht om uit te zien naar meer en ruimere schoollokalen. Reeds vele jaren geleden werden plannen opgevat voor de bouw van een reeks nieuwe schoollokalen. Maar er ontbraken steeds de financiële middelen. In het jaar 1953 werd dan het definitieve plan gemaakt door de h. Daniels, Architect te Maaseik. Dank zij de zeer ruime steun van het gemeentebestuur en van gans de Molenbeerselse bevolking, kon het aanbestedingswerk nog uitgegeven in datzelfde jaar. In October 1953 werd er dan ook nog aanvang gemaakt met de uitvoering der werken door de h. André Siborgs, aannemer uit Kinrool. Reeds in November 1954 kon men de prachtige nieuwe lokalen in gebruik stellen. Tijdens een kleine plechtigheid, werd er toen een gedenksteen ingemetseld, waarop staat: « Dank zij de steun van de bevolking, kon deze school gebouwd worden ». Dan kon er een aanvang gemaakt worden met de omvorming van het oude schoolgebouw. In een der vleugels van het oude gebouw, werden ruime bewaarschoollokalen ondergebracht, terwijl in de andere vleugel een ruime turnsaal, een aangename speelzaal en een mooie poekertzaal werden ingericht.

Zodoende beschikken de Eerw. Zusters van het H. Hart van Maria, nu niet alleen over ruime, gezonde en aangepaste klaslokalen voor het kleuter- en lager onderwijs, maar ook over een volledige moderne inrichting voor de huishoudelijke opleiding der meisjes, daar waar er tot hiertoe slechts bewaarschool en lager onderwijs gegeven werd.

DE FEESTELIJKHEDEN

Zondagmiddag, werd dan eindelijk deze « mooie verwezenlijking » bekroond, ter gelegenheid van de plechtige inwijding der nieuwe schoollokalen.

Te 15 u. werd er aan de parochiekerk een stoet gevormd, waarin o. m. opstapten: een groep bruidjes, de Fanfare « Sint Isidorus », de B.J.B.-meisjes, de B.J.B.-jongens, de Eerw. Zusters, de burgerlijke personaliteiten en de geestelijke hoogwaardigheidsbekleders. In goede orde, ging het dan naar de nieuwe schoolgebouwen, waar er op de speelplaats een Academische Zitting plaats had.

Op de versierde ere-tribune hadden o. m. plaats genomen: Mgr. Kesters, groot-Vicararis van het bisdom Luik; Z.E.H. Kan. Nulens, Diocesaan Opzichter van het Vrije Onderwijs; Z.E.H. Kan. Thielen, Inspecteur van het Vrije Onder-

wijs; Z.E.H. Cielen, deken te Maaseik; Z.E.H. Dirckx, pastoor te Molenbeersel; Z.E.H. Moonen, oud-pastoor; Z.E.H. Zegers, kapelaan; de h. Kenis, hoofd-opziener; de h. B. Smeets, Burgemeester; de heren Schepenen en gemeenteraadsliden; de h. Baens, gemeentesecretaris; de leden van het schoolcomité; de h. Daniels, architect te Maaseik en de h. André Siborgs, aannemer te Kinrool, die zorgden voor de goede leiding en de uitvoering der werken; Eerw. Moeder André, Algemene Overste der Zusters van het H. Hart van Maria van Hannuit; Eerw. Moeder Marguerite, Algemene Eerste-overste der Congregatie; Eerw. Zuster Paula, Algemeen Econome; Eerw. Zuster Martha, zuster-overste te Molenbeersel; de Algemene raadzusters der Congregatie, en vele Eerw. Zusters uit het Huis van Hannuit en al de Eerw. Zusters van het Klooster te Molenbeersel.

DE FEESTZITTING

De feestzitting werd ingezet met een sprekebeurt, gehouden door een leerlinge van de hoogste klas, die Mgr. Kesters welkom heette te Molenbeersel, alsook aan de andere geeste- en wereldlijke personaliteiten.

Hierna voerde een groep bruidjes een gelegenheidssprekkoor uit, waarin hulde gebracht werd aan de « Maagd der Armen », wier zegen afgesmeekt werd over deze nieuwe schoollokalen.

Met de wijding van het mooie kapelleke, besloot het eerste gedeelte der feestzitting.

Vervolgens kwam E. H. Dirckx, pastoor, aan het woord. Hij dankte het gemeentebestuur, het schoolcomité, al de gemeentenaren, de Eerw. Zusters en al degenen die steun verleenden aan de bouw der nieuwe lokalen, alsook hen die op deze dag sympathiseerden met het feestvierende Molenbeersel. Verder sprak hij de hoop uit dat deze school in de toekomst zou mogen uitgroeien en bloeien ten bate van de christelijke jeugd.

Als tweede spreker, wees de h. Kenis, hoofdopziener, op de mooie verwezenlijking, die te Molenbeersel met de steun van gans de bevolking werd tot stand gebracht, niet alleen door het bouwen van ruime en aan de oprichting van een volledige inrichting voor huishoudelijke opleiding der meisjes, maar ook lijke opleiding der meisjes. Hiervoor feliciteerde hij de Eerw. Zusters en gans de christelijke bevolking van Molenbeersel.

De diocesaan opziener, Z. E. H. Kan. Nulens, kwam dan als derde spreker aan het woord. Hij belichtte de grote betekenis van het Vrije Onderwijs voor de christelijke kinderen, en achtte zich gelukkig, dat de vele schoolkinderen uit Molenbeersel van diep-christelijke ouders door deze bouw van gezonde schoollokalen, een christelijke opvoeding blijven ontvangen.

Als laatste spreker, belichtte Mgr. Kesters, Groot-Vicararis van het bisdom Luik, de betekenis der wijdingsgebeden, « sprak over het thema » een christelijke opvoeding in christelijke scholen voor kinderen van christelijke ouders, en besloot met de krachtige uitroep « wat er ook moge gebeuren, in deze school zal altijd de christelijke opvoeding blijven gedijen ».

DE WIJDING

Na deze sprekebeurten, ging Mgr. Kesters over tot de wijding der kruisbeelden, de wijding van het mooie gebouw en de afzonderlijke wijding der klaslokalen.

Na deze wijdingsplechtigheden, werd er door E.H. Cielen, deken te Maaseik, een plechtig lof gecelbreerd, in openlucht, bij de ingang van de nieuwe bouw. Dit lof werd door al de aanwezigen meegezongen.

Tot slot werd er door de geestelijke en wereldlijke overheden, een bezoek gebracht aan de nieuwe klaslokalen, waarna de erewijn aangeboden werd.

Ook kreeg gans de bevolking de gelegenheid om de nieuwe klaslokalen te bezichtigen en zich te overtuigen van de ruimte, de goede verluchting, de flinke verlichting, de goedgeordende inrichting en de flinke meubilering der nieuwe schoollokalen. Tevens is het merkwaardig, hoe de huishoudelijke opleiding der meisjes, reeds beschikt over keukenbenodigdheden, was- en strijkmetaal, ondanks zijn kortstondig bestaan. Gans Molenbeersel toonde Zondag jl. dan ook zijn fierheid over deze merkwaardige verwezenlijking.

Gemoderniseerde en nieuwe schoollokalen te Molenbeersel

Nadat de h. Rutten Jaak, schepen van Openbare Werken, bij de ingang van de gemoderniseerde en nieuwgebouwde schoollokalen, het symbolische lint had doorgeknipt, heette schooldirecteur Peerlings Jaak de vele prominenten, w.o. onderwijsinspektors, E.H. deken, burgemeester, schepenen, gemeenteraadsleden, schoolhoofden, leden van de technische dienst, architecten, aannemers en onderwijskrachten welkom bij de officiële opening en inzegening van het prachtig schoolgebouwencomplex te Molenbeersel. Meteen schetste hij de historie van het onderwijs te Molenbeersel. Anderhalve eeuw geleden was er geen onderwijs. Enkel hevoorrechten liepen school in Neeritter, Stramproy en Hunsel. De anderen bleven thuis. Toen die enkelingen het lezen en schrijven onder de knie hadden, leerden zij dit verder aan de burenen. In 1835 werd door de gemeenteraad van Neeritter, waarbij Molenbeersel toen behoorde, aan de Hogere Nederlandse Overheid gevraagd om op het gehucht Beersel een gemeenteschool te bouwen. Totdantoe werd het zogeheten verderleren gedaan in een primitief lokaal, zoals het bakhuys bij Vender. In 1837 begonnen de bouwwerken aan een school en dat betekende dan ook de eerste vorm van georganiseerd onderwijs. Rond de eeuwwisseling kwamen de zusters van Hannuit naar Molenbeersel om aan de meisjes onderwijs te verschaffen. In 1930 werd de jongensschool in het dorp gebouwd, met vier lokalen. In 1937 werd een vijfde klas bijgebouwd. In 1938 kwam de wijksschool

op de Manestraat, in 1962 werd de school in het dorp uitgebreid met vier nieuwe lokalen, een overdekte speelplaats en fietsenloods. Onder het laatste bestuurlijk mandaat van het gemeentebestuur van Molenbeersel, nl. in 1967, werd aan architect Daniëls opdracht gegeven tot de huidige nieuwbouw, waarmee in 1975 begonnen werd onder het eerste fusiemandaat. Hij dankte meteen de ontwerpers, architect, aannemers en onderaannemers en gemeentebestuur.

De leerlingen uit de 5e kleuterklas gaven dan keurig een reeks ritmische oefeningen ten beste, waarna burgemeester Coolen een zinvolle toespraak hield. Daarin schetste hij het beeld van zijn klas in 1920 en vergeleek deze met de thans opengestelde nieuwe klaslokalen. Hij noemde het totstandkomen van dit prachtig schoolkompleks een aaneenschakeling van goodwill tussen vaklui en instanties en schetste de veranderende taak van de onderwijskracht.

Schepen Schoofs Theo bracht dan een treffende hulde aan zuster Gertrude (Smeets), kleuterleidster bij de vierjarigen, die 25 jaar deze taak in eenvoud en volle inzet in de kleine dingen vervulde, waardoor zij iedereen kent en door iedereen gekend is. Er werden geschenken en bloemen aangeboden, waarvoor de zuster dankte en meteen de hoop uitsprak nog lang bij de kleuters te kunnen blijven

en steeds ten dienste van de kleinen te mogen staan.

Deken Olaerts sprak, alvorens over te gaan tot de inzegening van het gebouw, zijn dank en waardering uit voor de samenwerking en het vertrouwen, die aan de grondslag hebben gelegen van deze verwezenlijking.

De leerlingen van het 6e jaar brachten dan het stuk «De Les van de Ridder» van Kämpferd, waarna inspekteur Peeters in poëtische termen het onderwerp «mensen ontmoeten mensen» behandelde.

De meisjes en jongens van het 5e en 6e jaar zongen dan «In de Stille Kerpen», «Kempeland» en Breeme muzikanten, waarna Kan. Beanken diocesaan inspekteur, een veelbetekende toespraak hield.

Nadien werd in de gang een gedenkplaat onthuld door gemeenteraadslid Arits, ereburgemeester van Molenbeersel en vroegere schepen de fusie, en werd een bezoek gebracht aan de gemoderniseerde lokale nieuwe klaslokalen, bureel, vergaderlokaal en keukentje.

Heelwat prominenten woonden de inhuldiging van het schoolgebouwencomplex te Molenbeersel bij.